

Pohjois-Karjalan asukkaiden käsityksiä kulttuurista 2009

Yksikönjohtaja Sakari Nurmela
Työnro: 76845

TNS Gallup Oy, Itätuulenkuja 10, 02100 Espoo

Tämän tutkimuksen tulokset on tarkoitettu vain tilaajan omaan käyttöön. Niitä ei saa lainata, luovuttaa, jälleenmyydä tai julkaista ilman tutkimusyhtiön lupaa.

Sisällys	sivu
1 Johdanto	1
2 Pohjoiskarjalainen kulttuuriyleisö	1
3 Kulttuuripalveluita koskevia mielipiteitä	9
4 Minkälaista kulttuuritoimintaa Pohjois-Karjalassa pitäisi olla?	12
5 Käsitukset Pohjois-Karjalan tämän hetkisestä kulttuuritarjonnasta.....	15
6 Lopuksi: kulttuurilla on sijaa Pohjois-Karjalassa.....	20
LIITEKUVAT.....	21
TUTKIMUSLOMAKE	24

1 Johdanto

Tässä yhteenvetoraportissa kerrotaan keskeiset tulokset tutkimuksesta, jossa selvitettiin Pohjois-Karjalan asukkaiden käsityksiä kulttuuriin liittyvistä asioista. Tutkimuksellinen mielenkiinto kohdistui erityisesti neljään seikkaan.

Ensinnäkin selvitettiin, minkälaisen toiminnan ja palvelujen järjestämistä alueella edellytetään. Toiseksi kysyttiin siellä jo olevasta toiminnasta: kuinka hyvin eri tilaisuudet ja tapahtumat tunnetaan sekä tärkeänä kutakin pidetään.

Tutkimukseen osallistuneet saivat myös ottaa kantaa eräisiin Pohjois-Karjalan kulttuuri-palveluja yleensä koskeviin kysymyksiin. Lisäksi selvitettiin, kuinka alueen asukkaat kuluttavat kulttuuria: mihin he ovat sijoittaneet rahaa sekä minkätyyppisiin tilaisuuksiin tai toimintaan he ovat osallistuneet.

Tutkimusta varten haastateltiin 300 alueen asukasta tietokoneavusteisin puhelinhaastatteluin. Noin puolet haastatteluista suunnattiin Joensuun kaupunkiin, ja loput alueen muihin kuntiin. Haastattelut kiintiöitiin lisäksi koko aineiston tasolla iän ja sukupuolen mukaan. Näin saavutettu haastatteluaineisto muodostaa pienoiskuvan alueen 15 vuotta täyttäneestä väestöstä.

Etenkin koko aineiston tasolla tarjoutuu tilaisuus arvioida väestön näkemyksiä suhteellisen luotettavasti (tilastollinen virhemarginaali on 5,5 prosenttiyksikköä suuntaansa). Osaryhmien kohdalla haastatteluaineiston koko alkaa vaikuttaa virhemarginaalia lisäävästi. Niistäkin vastauksista voidaan silti johtaa suuntaa-antavia yleistyksiä.

Raportointi jakaantuu kahteen osaan. Tässä yhteenvetoraportissa tuodaan esiin keskeisimmät havainnot. Yksityiskohtaiset väestöryhmittäiset vastaukset kuhunkin esitettyyn kysymykseen käyvät ilmi erillisestä taulukkoraportista.

2 Pohjoiskarjalainen kulttuuriyleisö

Pohjoiskarjalaiset ovat kovia lukijoita

Alueen väestön kulttuuriosallistumista tarkasteltiin siten, että haastateltavia pyydettiin mainitsemaan 20 -kohtaisesta luettelosta kaikki ne asiat tai tilaisuudet, joita on ostanut tai vuokrannut tai joissa on käynyt kuluneen 12 kuukauden aikana.

Lista sisälsi varsin monipuolisesti eri asioita. Kulttuuri -käsite kattoi tässä yhteydessä sekä perinteisen korkeakulttuurin että populaari-/massakulttuurin ilmiöitä.

Suomalaisten maine lukijakansana saa tuloksista lisävahvistusta. Kirjastossa käyminen nimittäin osoittautui suurimman joukon käytännön kulttuuriteoksi kuluneena vuonna. Käytännössä neljä viidestä pohjoiskarjalaisesta oli vierailut kyseisen ajanjakson aikana kirjastossa. Enemmistö oli myös ostanut kirjoja tänä aikana.

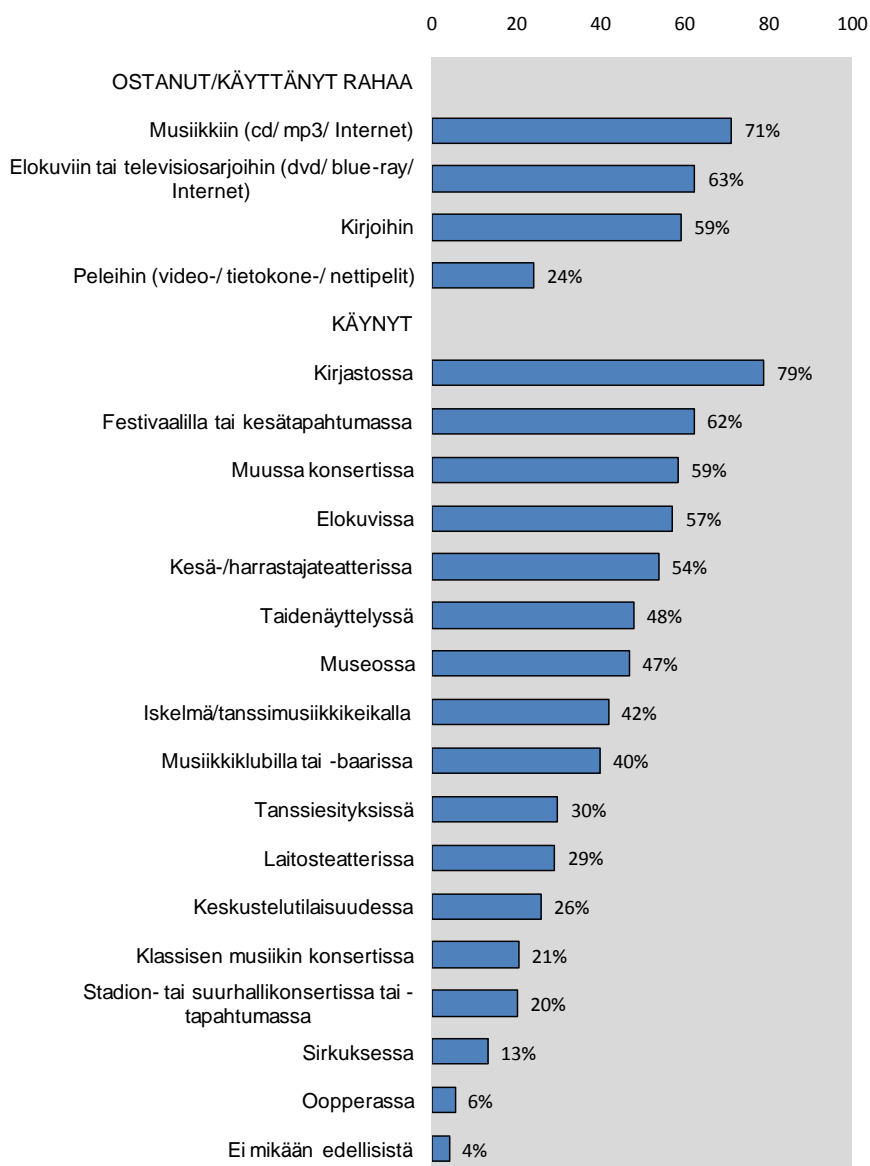
62 prosenttia oli vierailut festivaalilla tai kesätapahtumassa, 59 prosenttia jossain muussa konsertissa. Käytännössä yhtä moni oli käynyt elokuvissa (57 %). Enemmistön repertuaariin oli kuulunut myös vierailu kesä- tai harrastajateatterissa. Laitosteatterikäynnistä raportoi vain 29 prosenttia. Useampi kuin joka toinen oli lisäksi sijoittanut rahaa elikuviin tai televisiosarjoihin (dvd/blue-ray ostoksin tai Internetissä) sekä musiikkiin vastaavasti (cd/mp3/Internet).

Korkeakulttuuri viehättää vähemmistöä

Musiikkiklubit ja -baarit kuuluvat kahden viidesosan elämään, samoin iskelmä- ja tanssimusiikkikeikat. Melkein joka toinen oli käynyt taidenäyttelyssä ja/tai museossa.

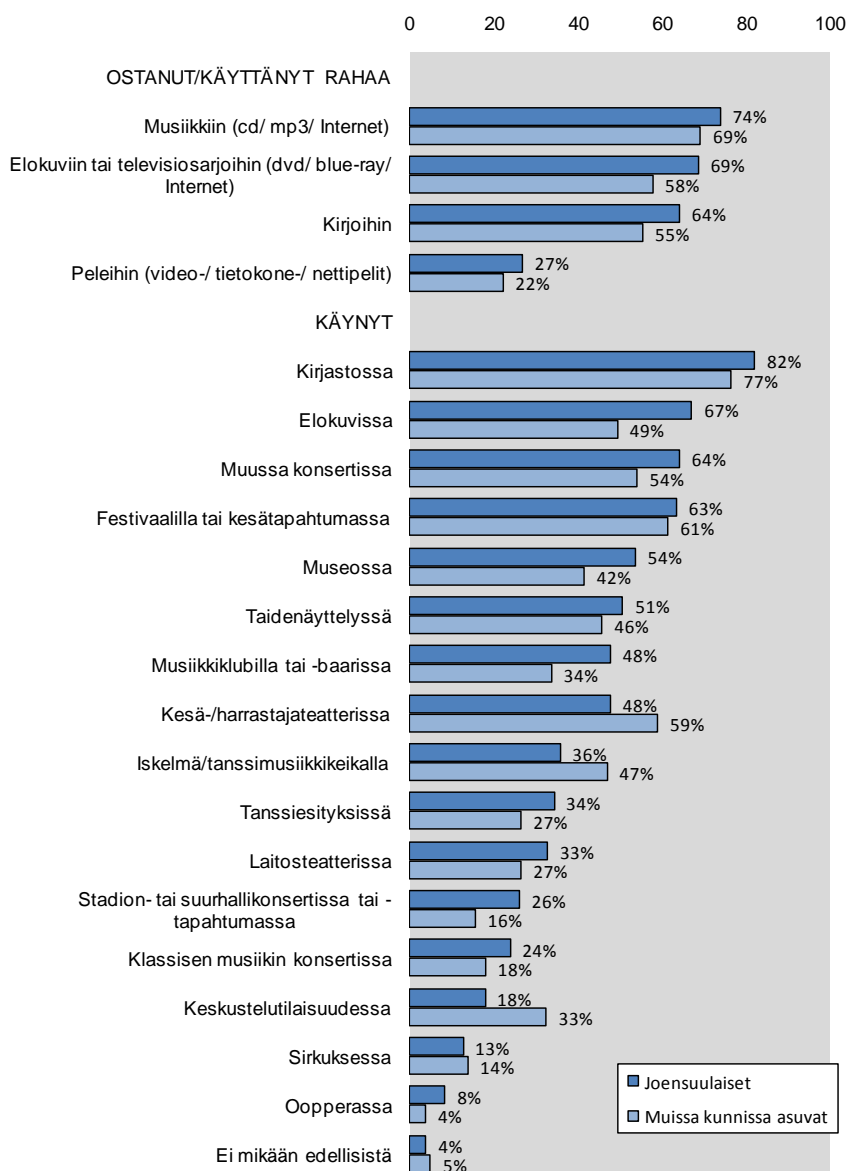
Vain joka viides oli käynyt klassisen musiikin konserteissa. Perinteisesti korkeakulttuurin alaan luettavat kulttuuripalvelut ovat muutenkin olleet harvempien pohjoiskarjalaisten käyttämiä. Vain kuusi prosenttia totesi käyneensä oopperassa, tosin melkein kolmannes tanssiesityksessä. Suhteellisen usea eli 26 prosenttia kertoi osallistuneensa kulttuurin alan keskustelutilaisuuteen kuluneen vuoden aikana.

KULTTUURIN KULUTTAMINEN KULUNEEN 12 KK:N AIKANA (%)

Joensuulaisten ja muualla asuvien kulttuurin kuluttamisen tottumukset eivät eroa kovin paljon toisistaan. Ensin mainituista suurempi osa kuin jälkimmäisistä kuitenkin kertoi käyneensä elokuvissa. Myös musiikkiklubi- tai baarivierailut sekä osallistuminen stadion- tai suurhallikonsertteihin on ollut heidän parissaan yleisempää.

KULTTUURIN KULUTTAMINEN KULUNEEN 12 KK:N AIKANA (%)

Jälkimmäisten osallistuminen kulttuurin alan keskustelutilaisuuksiin sekä kesä- ja harrastajateatterien näytöksiin taas oli ollut aktiivisempaa kuin Joensuun kaupungissa asuvien.

Pohjoiskarjalainen kulttuurin kulutus jakaantuu kuuteen ulottuvuuteen

Pohjoiskarjalaisten "kulttuurinnälkää" mallinnettiin faktorianalyysin avulla. Kyseessä on tilastollinen monimuuttujamenetelmä, jonka avulla pystytään etsimään aineistosta pienempiä osatekijöitä yhdistäviä laajempia kokonaisuuksia, asioiden yhteenliittymiä I. fakto-reita.

Käytännössä kyse on siitä, että analyysin avulla päästään selville kulttuuriyleisöjen laajemmista mieltymyksistä I. esim. siitä, tapaavatko iskelmämusiikin ystävät käydä myös oopperassa vai ovatko he taipuvaisempia osallistumaan toisenlaisiin kulttuuritilaisuuksiin.

Analyysin tuloksia tulkitaan ns. faktorilatausten avulla. Nyrkkisääntönä voi pitää sitä, että mitä suurempi lataus (itseisarvo voi vaihdella 0 ja 1 välillä), sitä enemmän kyseinen asia liittyy faktorin ilmaisemaan suurempaan kokonaisuuteen. Merkitsevinä pidetään 0,4:n ylittäviä tai sen lähellä olevia latauksia.

Taulukko 1. Kulttuurin kuluttamisen ulottuvuudet Pohjois-Karjalassa. Faktorilataukset.

	F1	F2	F3	F4	F5	F6
Taidenäyttelyt	0,74	0,02	0,07	0,13	0,16	-0,04
Kirjastot	0,63	0,13	0,18	0,11	-0,19	-0,10
Museot	0,60	0,10	0,18	0,24	0,13	0,07
Rahaa kirjoihin	0,59	0,23	-0,11	0,01	0,29	0,23
Musiikkiklubit/ -baarissa	-0,11	0,70	0,17	-0,08	-0,04	0,05
Elokuviissa käynti	0,38	0,68	-0,01	0,13	-0,15	-0,05
Rahaa elokuvaan tai tv-sarjoihin	0,21	0,66	0,07	-0,01	-0,14	0,30
Festivaalit/ kesätapahtumat	0,30	0,55	0,29	0,01	0,13	-0,16
Stadion- tai suuhallikonserdit	-0,18	0,46	0,34	0,41	0,22	0,12
Rahaa musiikkiin	0,42	0,43	0,16	0,01	0,06	0,22
Iskelmä/ tanssimusiikkikeikat	-0,02	0,23	0,71	-0,03	-0,01	0,17
Tanssiesitykset	0,36	0,18	0,55	-0,01	-0,03	0,01
Kesä-/harrastajateatterit	0,36	-0,02	0,51	0,26	0,05	-0,39
Klassisen musiikin konsertit	0,20	0,08	-0,04	0,67	0,25	0,02
Ooppera	0,13	-0,20	0,07	0,65	-0,32	0,09
Muut konsertit	0,28	0,47	-0,05	0,51	0,19	-0,15
Laitosteatterit	0,22	0,13	0,07	0,18	0,62	-0,17
Keskustelutilaisuudet	0,22	-0,10	0,38	-0,04	0,58	0,24
Sirkus	0,08	0,22	0,21	0,01	-0,46	0,09
Rahaa peleihin	0,06	0,11	0,12	0,09	-0,09	0,83

F1: Kirjallisuus- ja kuvataidetarjonta

F2: Populäärikulttuurin tarjonta

F3: Klassinen viihdetarjonta

F4: Korkeakulttuurin tarjonta

F5: Vakava teatteritarjonta

F6: Virtuaalipelitarjonta

Analyysissä löytyi kuusi toisistaan selkeästi poikkeavaa ulottuvuutta, joista ensimmäisellä latautuivat voimakkaasti mm. taidenäyttelyt, kirjastot, museot, sekä rahan sijoittaminen kirjoihin tai musiikkiin. Kun asioille on hankala löytää yhtä, selkeästi kokoavaa termiä, turvaututaan usein voimakkaimpiin faktorilatauksiin. Tältä pohjalta ulottuvuutta voi hyvin kutsua ”kirjallisuus- ja kuvataidetarjonnaksi”.

Toinen faktori toi esiin musiikkiklubit ja -baarit, elokuvissa käymisen ja niiden ostamisen, festivaalit, stadionkonsertit ja vastaavat, muutkin konsertit sekä rahan sijoittamisen musiikkiin. Tätä ulottuvuutta saattoi siten kutsua nimellä ”populäärikulttuurin tarjonta”.

Kolmas ulottuvuus sai nimekseen ”klassinen viihdetarjonta”, koska siinä painottuivat erityisen voimakkaasti iskelmä- ja tanssimusiikkikeikat, tanssiesitykset sekä harrastaja- ja kesäteatteritapahtumat.

Neljäs käyttäytymistä yleisemmin halkova suurempi ulottuvuus on selkeästi sellainen, että nimitys ”korkeakulttuurin tarjonta” tulee hyvin kyseeseen. Tätä puoltaa, että voimakkaimmin faktorilla latautuivat klassisen musiikin konsertit (myös muut konsertit) sekä ooppera.

Viides ulottuvuus sulkee sisäänsälaitosteatterikäynnit sekä taidetta ja kulttuuria koskevat keskustelutilaisuudet. Myös sirkus latautuu faktorilla suhteellisen voimakkaasti, mutta negatiivisella etumerkillä varustettuna. Tämä viittaa siihen, että ne jotka kumartavat kahta ensinmainittua, karsastavat jälkimmäistä. Siksi faktori sai nimityksen ”vakava teatteritarjonta”.

Kuudes ulottuvuus on ns. yhden muuttujan faktori. Siinä merkitystason ylittävän latauksen saa vain yksi muuttuja: rahan sijoittaminen video-, tietokone- tai Internet-peleihin. Tästä johtuu nimitys ”virtuaalipelitarjonta”.

Pohjoiskarjalaiset muodostavat kuusi kulttuuriryhmää

Faktorianalyysi paljastaa aineistossa näkymättömissä olevia rakenteita, mutta ei kerro mitään pohjoiskarjalaisten käyttäytymisestä sinänsä. Siksi tarkastelua jatkettiin ryhmittelyanalyysillä, pitäen lähtökohtana saavutettuja faktoreita.

Ryhmittelyanalyysissä vastaajajoukko pyritään jakamaan keskenään mahdollisimman homogeenisiin ja suhteessa toisiinsa niin heterogeenisiin osiin kuin mahdollista. Käytännössä kyse on siitä, että faktoreiden avulla etsitään mahdollisimman tyypillisiä, kulttuuritarjontaa eri tavoin hyödyntäviä segmenttejä. Vastaavaa tekniikkaa käytetään yleisesti sekä kuluttaja- että yhteiskunnallisissakin tutkimuksissa.

Taulukko 2. Kulttuurin kuluttamisen ryhmät.

Ryhmä	lkm.	%
1	73	24
2	16	5
3	44	15
4	54	18
5	58	19
6	55	18
	300	100

Analyysin perusteella löytyikin kuusi tällaista segmenttiä tai ryhmää (usein puhutaan myös klustereista). Niistä pienin on viiden prosentin suuruinen, suurimman kattaessa noin neljänsosan alueen väestöstä.

Minkälaisista ihmisistä nämä ryhmät koostuvat? Tähän saadaan ensinnäkin selvyyttä tarkastelemalla ryhmien ja faktoreiden välistä suhdetta.

Sihen tarjoaa mahdollisuuden seuraavan sivun tarkastelu. Taulukkoon merkityt luvut kuvaavat kunkin ryhmän saavuttamia keskimääräisiä faktoripisteitä kullakin ulottuvuudella.

Niitä tulee tulkita siten, että mitä suurempi ja positiivinen etumerkki on, sitä voimakkaammin kyseinen ryhmä hyödyntää faktorin kuvaamaa kulttuuritarjontaa. Vastaavasti, mitä suurempi, mutta etumerkillään negatiivinen arvo on kyseessä, sitä voimakkaammin ryhmään kuuluvat ottavat etäisyyttä ulottuvuuden sisältämistä kulttuurin kuluttamisen muodoista.

Ensimmäisen ryhmän osalta voidaan todeta, että lähestulkoon kaikki ulottuvuudet tuottavat sille negatiivisia lukuja. Tämä viittaa selkeästi siihen, että ryhmä kuluttaa kulttuuripalveluja keskimääräistä selvästi vähemmän jos käytännössä lainkaan.

Taulukko 3. Ryhmät ja faktorit. Faktoripistetarkastelu.

	Ryhmä					
	1	2	3	4	5	6
F1: Kirjallisuus- ja kuvataidetarjonta	-0,85	0,55	-0,19	0,63	0,53	-0,06
F2: Populäärikulttuurin tarjonta	-0,96	-0,86	0,04	-0,14	0,82	0,77
F3: Klassinen viihdetarjonta	-0,32	0,36	0,06	0,87	-1,10	0,57
F4: Korkeakulttuurin tarjonta	-0,21	2,72	0,18	-0,33	0,03	-0,37
F5: Vakava teatteritarjonta	0,01	-1,31	0,27	0,88	0,28	-1,02
F6: Virtuaalipelitarjonta	-0,45	0,24	1,72	-0,43	-0,29	-0,11

Toinen ryhmä kääntää mielellään selkensä sekä vakavalle teatteri- että populäärikulttuurin tarjonnalle, mutta on enemmän kuin innoissaan korkeakulttuurista. Kolmas ryhmä taas lähes yksinomaan nojautuu virtuaalipelimailmaan ja sen sisältämiin asioihin.

Neljäs ryhmä on kiinnostunut kolmentyyppisestä kulttuuritarjonnasta: kirjallisuudesta ja kuvataidesta ja (erityisesti) vakavasta teatteritarjonnasta sekä klassisesta viihdetarjonnasta.

Viidenteen ryhmään kuuluvat henkilöt kyllä jakavat edellä mainittujen mielenkiinnon kirjallisuutta ja kuvataidetta kohtaan, mutta suhtautuvat äärimmäisen kielteisesti klassiseen viihdetarjontaan. Sen tilalla viidenteen ryhmään kuuluvilla on kiinnostus populäärikulttuurin tarjontaa kohtaan.

Kuudennessa ryhmässä taas yhdistyy kiinnostus niin populääri- kuin klassiseen viihdetarjontaan. Tämän lisäksi ryhmää karakterisoi epäluulo tai jopa lievä ihno vakavaan teatteritarjontaa ja korkeakulttuuria kohtaan.

Taulukko 4. Kulttuurin kuluttamisen ryhmien sosioekonominen rakenne (%).

	1	2	3	4	5	6	Kaikki
Nainen	41	50	34	57	69	47	50
Mies	59	50	66	43	31	53	50
18-34	8	6	21	9	36	47	23
35-44	7	6	36	9	14	29	17
45-54	19	19	21	28	19	13	20
55 +	66	69	23	54	31	11	41
Joensuu	36	63	43	35	59	47	45
Muu kunta	64	37	57	65	41	53	55

Toinen tapa hakea sisältöä ryhmille on tarkastella niiden sosioekonomista rakennetta. Tämä käy ilmi yllä olevasta taulukosta.

Ensimmäinen, toinen ja neljäs ryhmä sisältävät ns. seniorikansalaisia tai varttuneita henkilöitä selvästi keskimääräistä enemmän. Vastaavasti ryhmässä 5 ja varsinkin ryhmässä 6 nuorempien pohjoiskarjalaisten osuus ylittää keskimääräisen. Vain kolmas ryhmä jää ikärakenteeltaan lähimmäs koko haastatellun joukon keskiarvoa.

Se on kuitenkin selvästi miesvoittoinen, kuten ensimmäinenkin ryhmä. Neljäs ja varsinkin viides ryhmä taas koostuvat selvästi enemmän naisista. Varsinkin toinen ja oikeastan myös kuudes ryhmä ovat sukupuolijakautuman perusteella varsin tasapainoisia.

Toinen ryhmä, samoin kuin viideskin, painottuvat vahvasti Joensuussa asuviin, kun muissa joukossa on selvästi maaseutupainotteisempi leima. Tosin on todettava, että joka ryhmään löytää runsaasti jäseniä niin kaupungista kuin maaltakin.

Taulukko 5. Kulttuurin kuluttaminen tyypittelyn ryhmissä (%)

	RYHMÄ					
	1	2	3	4	5	6
OSTANUT/KÄYTTÄNYT RAHAA	%	%	%	%	%	%
<i>Musiikkiin (cd/ mp3/ Internet)</i>	30	81	82	82	93	82
<i>Elokuviin tai televisiosarjoihin (dvd/ blue-ray/ Internet)</i>	15	56	84	56	88	91
<i>Kirjoihin</i>	18	63	75	80	91	47
<i>Peleihin (video-/ tietokone-/ nettipelit)</i>	0	25	98	6	10	31
KÄYNYT						
<i>Kirjastossa</i>	55	100	73	93	85	91
<i>Festivaalilla tai kesätaapahtumassa</i>	19	63	48	87	83	86
<i>Muussa konsertissa</i>	26	81	57	69	88	56
<i>Elokuviissa</i>	7	69	50	56	97	87
<i>Kesä-/harrastajateatterissa</i>	38	81	34	83	45	64
<i>Taidenäyttelyssä</i>	16	75	41	80	67	36
<i>Museossa</i>	8	75	52	78	55	47
<i>Iskelmä/tanssimusiikkikeikalla</i>	14	44	59	74	10	67
<i>Musiikkiklubilla tai -baarissa</i>	8	38	41	41	48	73
<i>Tanssiesityksissä</i>	1	44	25	65	16	49
<i>Laitosteatterissa</i>	14	25	23	67	45	4
<i>Keskustelutilaisuudessa</i>	14	25	41	65	12	7
<i>Klassisen musiikin konsertissa</i>	7	56	27	22	35	7
<i>Stadion- tai suurhallikonsertissa tai -taapahtumassa</i>	3	25	41	20	19	27
<i>Sirkuksessa</i>	1	13	11	4	5	49
<i>Oopperassa</i>	0	100	2	0	0	0

Taulukossa 5 käytetyt faktorit on purettu alkuperäisiin osiinsa, ja tarkasteltu kunkin tyypittelyn ryhmän jäsenten keskimääräistä käyttäytymistä tässä suhteessa.

Huomio kiinnittyy ensiksi ryhmään 1, mikä paljastui kulttuuria keskimääräistä selvästi vähemmän kuluttavaksi joukoksi. Sen enemmistön on höydyntänyt kaikesta tarjonnasta ainoastaan kirjaston palveluja. Runsas kolmannes on lisäksi kesä- tai harrastelijateatterin näyttöksessä.

Toinen ryhmä erottuu joukosta, koska on kiintynyt klassiseen musiikkiin. Enemmistö kertoi käyneensä klassisen musiikin tai jonkin muun musiikkityylin konsertissa. Jokainen tästä joukosta oli vierailut oopperaesityksessä. Neljä viidestä oli käynyt kesä- tai harrastajateatterissa, mutta vain joka neljäs oli seurannut laitosteatterin esitystä.

Vaikka pelit ja virtuaalimaailma karakterisoivat erittäin voimakkaasti kolmatta ryhmää, tulee pitää mielessä, että kolme neljästä siihen kuuluvasta on käyttänyt rahaa kirjoihin tai käynyt kirjastossa.

Enemmistö on lisäksi käynyt museossa, iskelmämusiikki- tai muulla keikalla, ja kaksi viidesosaa (toiseksi eniten koko joukosta) on osallistunut keskustelutilaisuuteen.

Kaksi kolmesta (eli suurempi osa kuin mihinkään muuhun ryhmään kuuluvista) neljännen ryhmän jäsenistä kertoi käyneensä laitosteatterissa, ja yhtä moni on osallistunut keskustelutilaisuuteen. Tähän ryhmään kuuluvien enemmistö on myös kuluttanut rahaa musiikkiin, elokuvaan ja kirjoihin.

Niin ovat tehneet useat viidenteen tai kuudenteen ryhmään kuuluvat. Molemmat ovat aktiivisia kirjastojen käyttäjiä ja osallistuneet kesätapahtumiin sekä festivaaleille. Kummankin jäsenet käyvät usein elokuvissa.

Ryhmiä erottaa se, että ensin mainituille on huomattavasti tyypillisempää käydä laitosteatterissa, taidenäyttelyissä ja osin myös museoissa. Jälkimmäiset taas valitsevat mielummin tanssiesitykset, iskelmämusiikkikeikat tai kesä- ja harrastajateatterien esitykset.

Tyypittelyssä syntyneet ryhmät nimetään usein, vaikka riskinä onkin nimitysten liian yksioikoinen tulkitseminen. Ryhmälle annettava nimitys on aina hyvin yksiviivainen ja yksinkertaistava verrattuna sen todelliseen monimuotoisuuteen.

Silti lähes poikkeuksetta nimitys alkaa elää omaa elämäänsä ja saa sisältöä kunkin reflektoidessa nimitystä omaan käsitykseensä/ennakkoluuloihinsa nimitykseen itseensä, ei niinkään sen empiiriseen sisältöön.

Tyypillisesti ryhmien nimityksiin haetaan perusteita ryhmiin kuuluvien henkilöiden sosio-ekonominen taustasta sekä keskimääräisestä käyttäytymisestä. Kun kulttuurin kulutustapoihin yhdistää ryhmien ikä- ja sukupuolijakautumat sekä urbanisoitumisen asteen, ne voi nimetä esim. seuraavasti:

- ryhmä 1 – ”Kulttuuripassiiviset varttuneet”,
- ryhmä 2 – ”Urbaani korkeakulttuuriyleisö”,
- ryhmä 3 – ”Miehin pelikulttuuriyleisö”,
- ryhmä 4 – ”Pienten kuntien teatteri- ja kuvataideyleisö”,
- ryhmä 5 – ”Urbaanit kulttuurimyönteiset”,
- ryhmä 6 – ”Populäärikulttuurin kannattajat”.

Rahankäytössä eroja, teatteri- ja kuvataideyleisö hankkii tietoa aktiivisesti

Kulttuuripassiivisten asenne näkyy myös rahankäytössä. Enemmistö kertoi sijoittaneensa alle 100 euroa kuluneen 12 kuukauden aikana rahaa kaikkiin taulukossa 5 mainittuihin kohteisiin yhteensä.

Urbaani korkeakulttuuriyleisö sekä miehin pelikulttuuriyleisö muodostavat tässä suhteessa toisen ääripään. Kummankin ryhmän enemmistöt ovat sijoittaneet rahaa mielenkiintonsa kohteisiin vähintään 300 euroa.

Ensin mainituista lähes joka kolmas kertoi käyttäneensä yli 500 euroa kulttuuriin kuluneen vuoden aikana. Osuus on enemmän kuin kaksinkertainen alueen koko väestöön verrattuna.

Kulttuuripassiiviset varttuneet ovat myös passiivisimpia osallistumaan koulutukseen tai harrastuksiin. Heistä lähes kolme neljäsosaa ei ole ollut mukana minkäläisissä tällaisissa riennoissa kuluneen vuoden aikana, kun koko alueen keskiarvo on 59 prosenttia.

Taulukko 6. Rahankäyttö kulttuuriin kuluneen 12 kk:n aikana (%).

	euroa			
	alle 100 %	100-300 %	301-500 %	yli 500 %
Kulttuuripassiiviset varttuneet	58	33	2	3
Urbaani korkeakulttuuriyleisö	13	6	38	31
Miehinen pelikulttuuriyleisö	11	34	32	21
Pienten kuntien teatteri- ja kuvataideyleisö	20	35	22	17
Urbanit kulttuurimyönteiset	12	59	17	10
Populäärikulttuurin kannattajat	15	44	27	15
Kaikki yhteensä	24	39	20	14

Pienten kuntien teatteri- ja kuvataideyleisö osoittautui tässä suhteessa aktiivisimmaksi joukoksi. Heistä 35 prosenttia oli osallistunut kansalaisopistojen kurssille ja 44 prosenttia jollekin muulle vapaa-aikaan sijoittuvalle kurssille, esitelmätilaisuuteen tai vastaavaan. Joka viides oli hakenut oppia musiikki- kuvataide-, tanssi-, käsityö- tai muusta vastaavasta oppilaitoksesta.

Taulukko 7. Kulttuuriin liittyvä ja muu opiskelu tai harrastaminen (%)

	Ryhmät						Kaikki
	1	2	3	4	5	6	
Kansalaisopistossa	14	6	16	35	21	9	18
Avoimessa yliopistossa/-korkeakoulussa	0	6	9	7	10	7	6
Jollain muulla vapaa-aikaan sijoittuvalla kurssilla, esitelmätilaisuudessa tai muussa vastaavassa	11	31	21	44	14	20	22
Musiikki-, kuvataide-, tanssi-, käsityö- tai muussa vastaavassa oppilaitoksessa	4	6	2	20	9	6	8
Jossain kulttuuriyhdistyksessä tai kerhossa	8	13	14	26	12	9	13
Ei missään edellisistä	73	56	61	33	57	69	59

1=Kulttuuripassiiviset varttuneet

2=Urbaani korkeakulttuuriyleisö

3=Miehinen pelikulttuuriyleisö

4=Pienten kuntien teatteri- ja kuvataideyleisö

5=Urbanit kulttuurimyönteiset

6=Populäärikulttuurin kannattajat

Jos laskee yhteen taulukoin sarakkeiden prosenttiluvut, pääsee yli 100:n. Tämä tarkoittaa vain sitä, että monet osallistuneista ovat olleet mukana useammassa kuin yhdessä tapahtumassa tai koulutuksessa.

3 Kulttuuripalveluita koskevia mielipiteitä

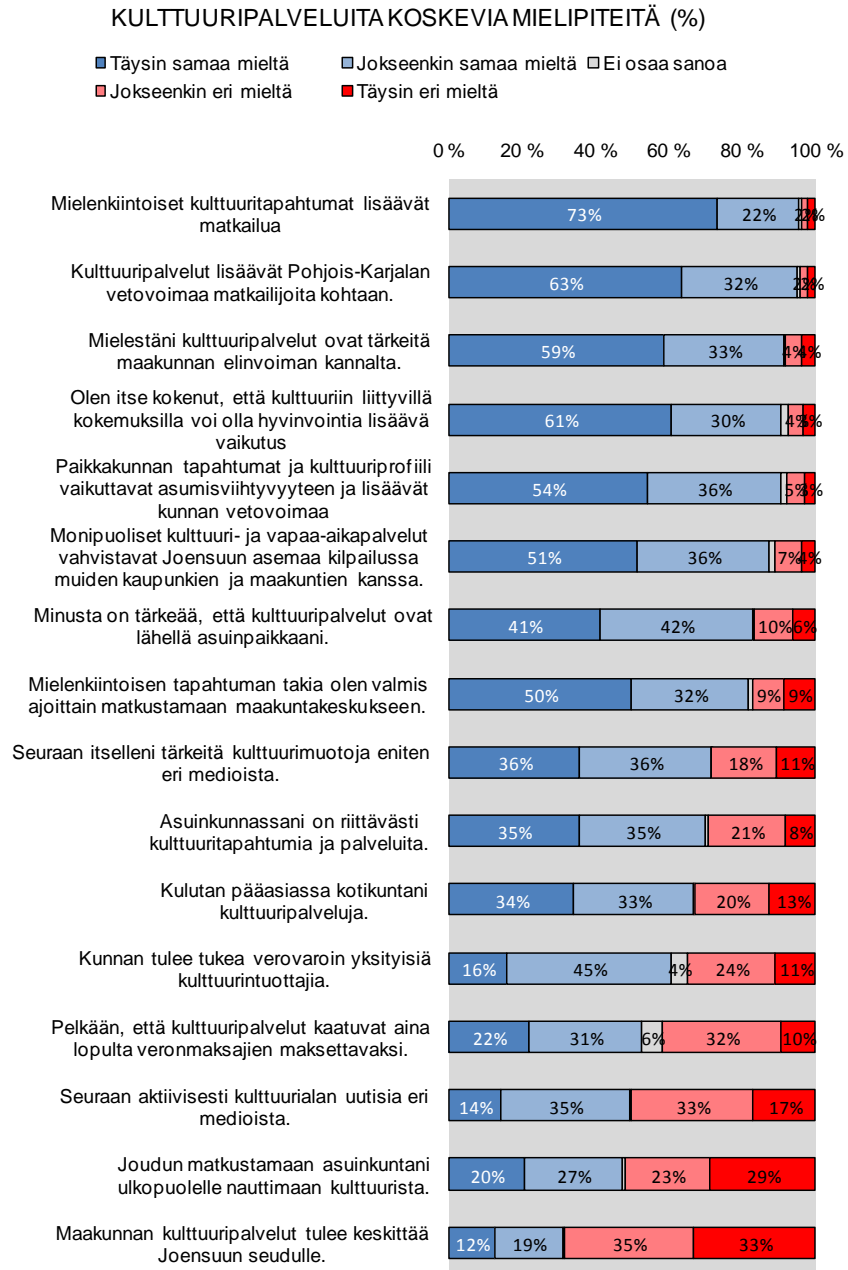
Kulttuuritapahtumien uskotaan lisäävän Pohjois-Karjalan vetovoimaa

Kulttuuriin ja kulttuuripalveluihin kohdistuvaa asennoitumista tarkasteltiin 16 aiheeseen liittyvän väittämän avulla.

Suurin yksimielisyys saavutettiin, kun otettiin kantaa väittämään ”mielenkiintoiset kulttuuritapahtumat lisäävät matkailua”. Kaikkiaan 73 prosenttia oli tämän kanssa täysin ja 22 prosenttia jokseenkin samaa mieltä.

Enemmistö oli lisäksi täysin vakuuttunut siitä, että kulttuuripalvelut lisäävät juuri Pohjois-Karjalan matkailullista houkuttelevuutta, ja nostavat Joensuun mahdollisuuksia kilpailussa muita maakuntakeskuksia vastaan. Moni olisi valmis itsekään käymään siellä kulttuurin vuoksi.

Toisaalta enemmistö oli vakuuttunut siitä, että kulttuuri ja kulttuuripalvelut auttavat maakunnan elinvoiman säilyttämisessä ja vahvistamisessa. Lisäksi ajateltiin, että sillä on tärkeää asumisviihtyvyyttä ja yleistä hyvinvointia vahvistava vaikutuksensa.

Enemmistö kertoi myös seuraavansa ainakin suhteellisen usein itselleen tärkeitä kulttuurimuotoja eri medioista, käytännössä joka toinen ainakin silloin tällöin myös kulttuuriuutisia. Useampi kuin joka toinen totesi kuluttavana pääpiirteissään oman kotikuntansa kulttuuripalveluja ja piti niitä myös jokseenkin riittävinä itselleen.

Useampi kuin joka toinen pelkää kulttuuripalveluiden aina loppujen lopuksi kaatuvan veronmaksajien syliin. Silti 61 prosenttia (tosin vain 16 prosenttia oli tästä aivan varma) oli sitä mieltä, että kunnan täytyy tukea verovaroin myös yksityisiä kulttuurituottajia.

Pohjois-Karjalassa asuvien voi edellisen perusteella suhtautuvat suhteellisen suopeasti kulttuuriin, ja pitävän sitä monessakin mielessä tärkeänä asiana.

Tilanne ei juuri poikkea, tarkastelepa sitä joensuulaisten tai muissa kunnissa asuvien näkökulmasta (graafiset esitykset liitteenä). Molemmat uskovat vireään kulttuuritoiminnan lisäävän kiinnostusta Pohjois-Karjaalaan, tuoden sinne lisää matkailijoita ja muutakin hyvää. Lisäksi molemmat ryhmät tunnustavat vireään kulttuuritoiminnan vaikututtavan myönteisesti alueen asukkaiden viihtymiseen kotikonnuillaan.

Kulttuuriyleisöjen käsitykset osin yhtenevät, osin toisistaan poikkeavat

Oheiseen taulukkoon on merkitty eri kulttuuriyleisöjen keskimääräisiä reaktioita väittämiin. Taulukon luvut ovat täysin samaa mieltä ja jokseenkin samaa mieltä valinneiden yhteenlaskettuja osuuksia.

Osittain ryhmien näkemykset ovat hyvinkin samankaltaisia tai ainakin painottuvat samaan suuntaan. Näin voidaan sanoa esimerkiksi mielenkiintoisen kulttuuritarjonnan positiivisesta vaikutuksesta matkailuun ja alueen veto- ja elinvoimaisuuteen yleensä. Näistä lähes kaikki ovat yksimielisiä.

Taulukko 8. Kulttuuripalveluita koskevia mielipiteitä. Täysin + jokseenkin samaa mieltä- osuudet (%).

	Ryhmät					
	1	2	3	4	5	6
Asuinkunnassani on riittävästi kulttuuritapahtumia ja palveluita.	63	69	80	72	76	64
Joudun matkustamaan asuinkuntani ulkopuolelle nauttimaan kulttuurista.	37	75	48	59	41	47
Kulutan pääasiassa kotikuntani kulttuuripalveluja.	58	81	66	69	46	64
Mielestäni kulttuuripalvelut ovat tärkeitä maakunnan elinvoiman kannalta.	82	100	96	96	97	87
Maakunnan kulttuuripalvelut tulee keskittää Joensuun seudulle.	34	38	34	26	24	35
Minusta on tärkeää, että kulttuuripalvelut ovat lähellä asuinpaikkaani.	71	88	80	87	90	89
Monipuoliset kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut vahvistavat Joensuun asemaa kilpailussa muiden kaupunkien ja maakuntien kanssa.	74	94	86	89	95	95
Mielenkiintoisen tapahtuman takia olen valmis ajoittain matkustamaan maakuntakeskukseen.	56	94	84	91	95	87
Paikkakunnan tapahtumat ja kulttuuriprofili vaikuttavat asumisviihtyvyyteen ja lisäävät kunnan vetovoimaa	77	88	93	94	98	95
Mielenkiintoiset kulttuuritapahtumat lisäävät matkailua	84	100	100	98	100	98
Olen itse kokenut, että kulttuuriin liittyvillä kokemuksilla voi olla hyvinvointia lisäävä vaikutus	73	100	96	98	98	93
Kulttuuripalvelut lisäävät Pohjois-Karjalan vetovoimaa matkailijoita kohtaan.	88	100	98	96	97	98
Seuraan aktiivisesti kulttuurialan uutisia eri medioista.	26	81	43	61	62	51
Seuraan itselleni tärkeitä kulttuurimuotoja eniten eri medioista.	52	94	68	78	88	69
Pelkään, että kulttuuripalvelut kaatuvat aina lopulta veronmaksajien maksettavaksi.	60	31	57	43	45	64
Kunnan tulee tukea verovaroin yksityisiä kulttuurituottajia.	45	75	68	63	67	62

1=Kulttuuripassiiviset varttuneet

2=Urbaani korkeakulttuuriyleisö

3=Miehinen pelikulttuuriyleisö

4=Pienten kuntien teatteri- ja kuvataideyleisö

5=Uraanit kulttuurimyrönteiset

6=Populäärikulttuurin kannattajat

Vaikka prosentiosuudet eivät olekaan aivan samansuuruiset, voidaan silti panna merkille kaikkien ryhmien suhteellisen suuri tyytyväisyys oman kotikunnan kulttuuripalveluiden riittävyydelle. Varsin yksimielisiä ollaan siitakin, ettei alueen kulttuuritarjontaa tulisi keskittää Joensuuhun.

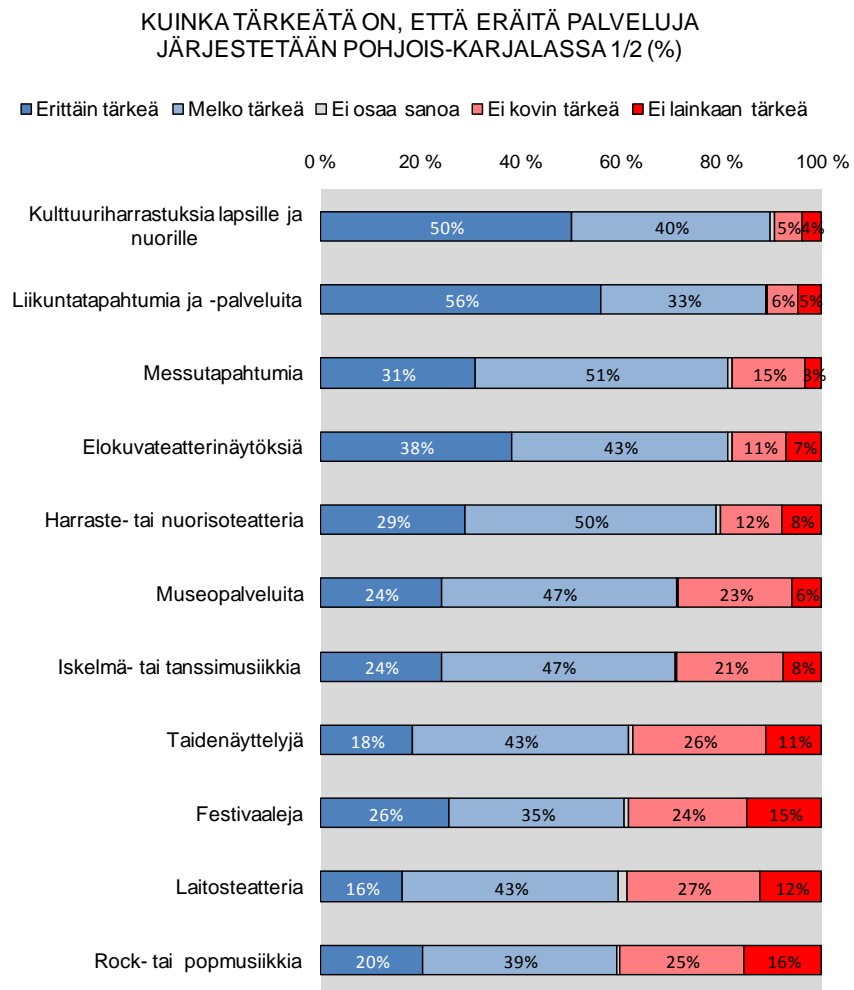
Suurimmat erot ovat kulttuuriuutisten ja kulttuuriin liittyvien asioiden seuraamisessa. Siinä kulttuuripassiiviset varttuneet erottuvat selkeästi muista: he ovat huomattavasti muita passiivisempia.

Urbaani korkeakulttuuriyleisökin on sinänsä tyytyväinen oman alueen kulttuuritarjontaan. Silti heistä suurempi osa kuin mistään muusta ryhmästä joutuu matkustamaan asuinkuntansa ulkopuolelle taltuttamaan kulttuurinälkäänsä. Heistä keskimääräistä huomattavasti pienempi osa on huolissaan siitä, että kulttuuritoiminta kaatuisivat veronmaksajien kontolle. Heille on tyypillistä myös vaatia kunnan rahallista panostusta yksityisten kulttuurintuottajienkin tueksi.

4 Minkälaista kulttuuritoimintaa Pohjois-Karjalassa pitäisi olla?

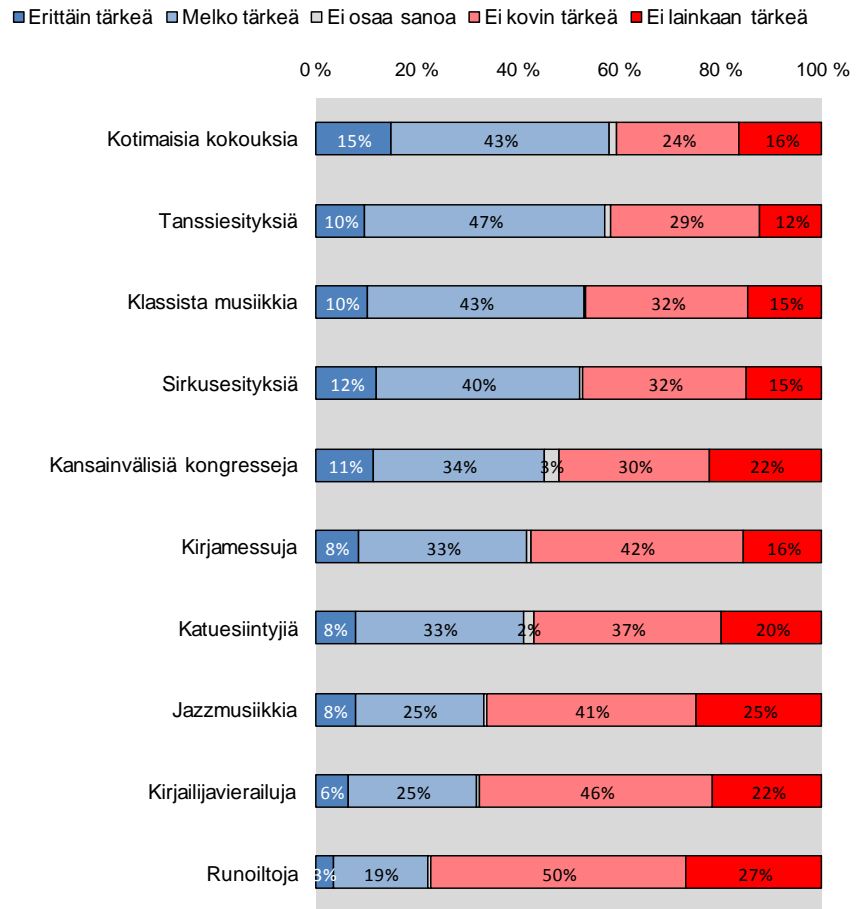
Enemmistö pitää tärkeänä useiden kulttuurimuotojen saatavuutta

Haastateltaville lueteltiin yhteensä 21 erilaista enemmän tai vähemmän kulttuuriin liittyvää toimintamuotoa ja pyydettiin kertomaan, kuinka tärkeätä on, että Pohjois-Karjalasta löytyy kyseinen asia. Enemmistö piti peräti 14 vähintään melko tärkeänä.

Silti kaksi asiaa nousi ylitse muiden, enemmistön pitäessä niiden olemassaoloa erittäin tärkeänä: lasten ja nuorten kulttuuriharrastukset sekä liikuntatapahtumat ja -palvelut.

KUINKA TÄRKEÄTÄ ON, ETTÄ ERÄITÄ PALVELUJA
JÄRJESTETÄÄN POHJOIS-KARJALASSA 2/2 (%)

Messutoiminta, elokuvanäytökset sekä harraste- ja kesäteatteri ovat seuraavaksi tärkeimpinä pidetyt toimintamuodot. Museoien, iskelmä- ja tanssimusiikin tai taidenäyttelyiden, sen enempää kuin festivaalien tai laitosteatterinkaan merkitystä ei juurikaan pidetä vähäisempänä.

Runoilijat taas kuuluvat kaikkein vähiten kaivattujen kulttuurimuotojen kärkeen. Silti runsas viidennes – vajaa neljännes soisi niitäkin löytyvän Pohjois-Karjalasta. Kirjailijavierailut, jazz-musiikki, katutaiteilijat ja kirjamessut ovat muut alueen asukkaiden toivelistan hättäpäähän sijoittuvat asiat.

Mainittakoon erikseen, että vaikka messutapahtumista pidettäisiin, kansainväliset kongressit eivät miellytä aivan yhtä useata (silti melkein joka toista).

Seuraavan sivun taulukosta (taulukko 9) käyvät ilmi kulttuurikuluttamisen eri ryhmien keskimääräiset vaatimukset. Taulukon luvut kuvaavat sitä osaa joukosta, jonka mielestä kulloinkin kyseessä oleva palvelu on Pohjois-Karjalalle erittäin tärkeä.

Näkemyksistä paistaa läpi kunkin ryhmän kulttuurimieltymykset; itselle läheisiä kulttuurimuotoja halutaan suosia maakunnassa laajemminkin.

Esim. urbaanin korkeakulttuuriyleisön esittämä vaatimus klassisen musiikin kuulumisesta Pohjois-Karjalan kulttuuritarjontaan on suhteellisesti ottaen kolme kertaa vahvempi kuin alueen koko väestön keskiarvo.

Taulukko 9. Pohjois-Karjalalle keskeiset kulttuuripalvelut. Erittäin tärkeä-osuudet (%).

	Ryhmät					
	1	2	3	4	5	6
Kulttuuriharrastuksia lapsille ja nuorille	38	75	73	74	66	44
Klassista musiikkia	3	31	11	7	21	4
Iskelmä- tai tanssimusiikkia	22	31	21	37	14	26
Rock- tai popmusiikkia	4	19	25	24	24	31
Jazzmusiikkia	0	6	9	17	12	4
Elokuvateatterinäytöksiä	16	31	30	41	55	55
Kansainvälisiä kongresseja	6	25	16	13	17	4
Kotimaisia kokouksia	6	31	16	20	24	6
Taidenäyttelyjä	4	38	18	33	26	9
Messutapahtumia	15	56	36	35	35	31
Kirjamessuja	4	25	5	11	14	4
Runoiltoja	3	0	0	7	3	4
Kirjailijavierailuja	3	13	11	9	7	2
Laitosteatteria	8	13	18	30	19	11
Harraste- tai nuorisoteatteria	19	50	25	44	26	26
Museopalveluita	10	38	23	35	31	22
Liikuntatapahtumia ja -palveluita	33	63	64	57	59	75
Festivaaleja	3	19	30	28	31	47
Tanssiesityksiä	6	13	7	17	9	11
Sirkusesityksiä	12	6	14	9	10	16
Katuesiintyjä	4	6	9	9	9	9

1=Kulttuuripassiiviset varttuneet

2=Uraani korkeakulttuuriyleisö

3=Mehinen pelikulttuuriyleisö

4=Pienten kuntien teatteri- ja kuvataideyleisö

5=Uraanit kulttuurimyönteiset

6=Populäärikulttuurin kannattajat

Vastaavasti urbaanit kulttuurimyönteiset ja populäärikulttuurin kannattajat ottavat voimakkaasti kantaa elokuvateattereiden puolesta. Jälkimmäisistä 47 prosenttia piti erittäin tärkeänä, että Pohjois-Karjalassa järjestetään festivaaleja. Vastaavalla tavalla ajattelevia kulttuuripassiivisia varttuneita löytää vain kolme prosenttia.

Pienten kuntien teatteri- ja kuvataideyleisön toive laitosteatterin säilymisestä Pohjois-Karjalassa on melkein kolme kertaa voimakkaampi kuin populäärikulttuurin kannattajien tai kulttuuripassiivisten varttuneiden. Myös harraste- ja nuorisoteatteri sekä taidenäyttelyt kuuluvat heidän mielestään omaan maakuntaan.

Lisäksi taulukosta huomaa, että korkeakulttuuria arvostavat korostavat keskimääräistä enemmän myös kokousten ja kongressien merkitystä Pohjois-Karjalalle.

Uraanista korkeakulttuuriyleisöstä 25 prosenttia toivoo maakuntaan kansainvälisiä kongresseja ja 31 prosenttia kotimaisia kokouksia. Useampi kuin joka toinen kyseiseen ryhmään kuuluva vaatii sinne myös messutapahtumia.

Useimpien toivomat lasten ja nuorten kulttuuriharrastukset sekä liikuntaan liittyvät tapahtumat ja palvelut ovat käytännössä yhtä tärkeitä niin populaari- kuin korkeakulttuuria arvojakin painottaville. Vain kulttuuripassiiviset varttuneet erottuvat joukosta. Heidän vähemmistönsä edellyttää, että Pohjois-Karjala tarjoaa asukkailleen kyseisiä palveluja.

5 Käsitykset Pohjois-Karjalan tämän hetkisestä kulttuuritarjonnasta

Enemmistö tuntee kahdeksan tapahtumaa vähintään melko hyvin

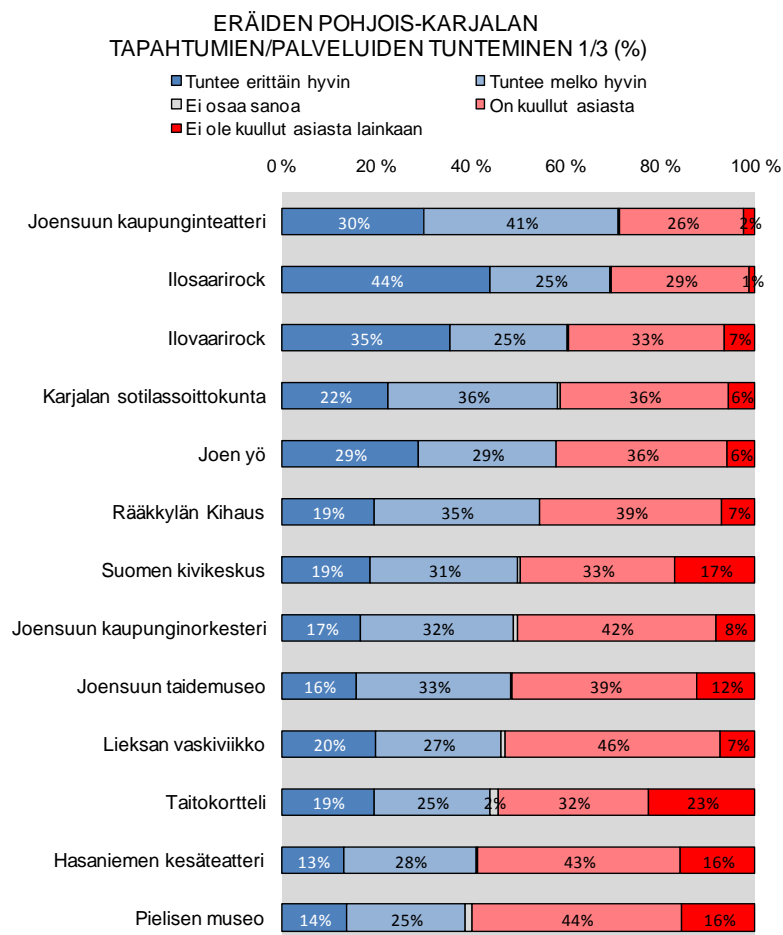
Tutkimukseen osallistuneille lueteltiin nimeltä yhteensä 38 Pohjois-Karjalan kulttuuritapahtumaa tai palvelua ja pyydettiin kertomaan, kuinka hyvin he tuntevat kunkin.

Enemmistö ei tunne mitään niistä erittäin hyvin, mutta kahdeksan tapahtumaa tai palvelua lukeutuu useamman kuin joka toisen Pohjois-Karjalan asukkaan melko hyvin tuntemiin.

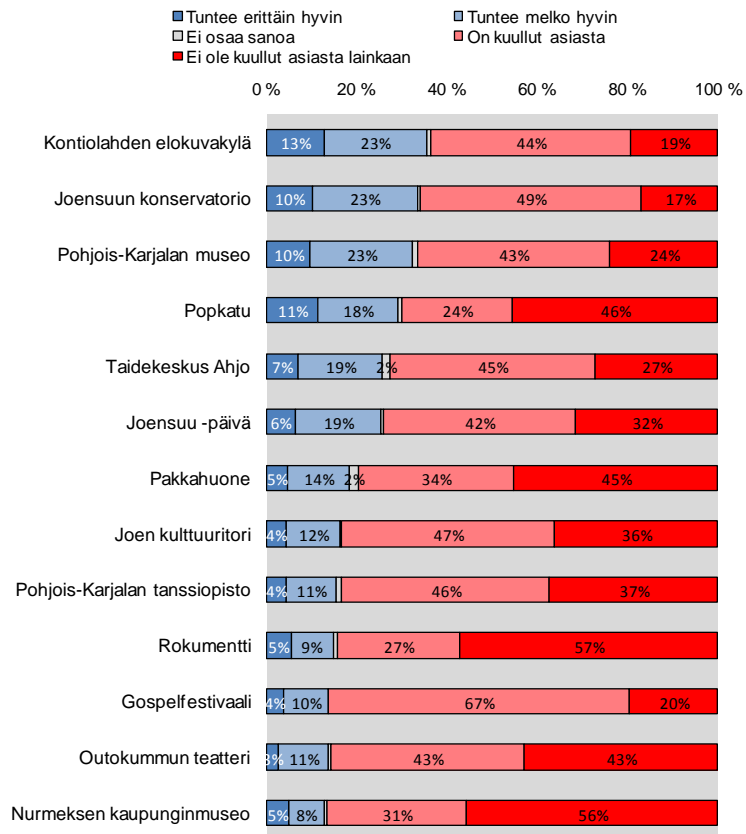
Kun pitää kriteerinä erittäin ja melko hyvin tuntevien yhteenlaskettuja osuuksia, Joensuun kaupunginteatteri nousee pohjoiskarjalaisille kaikkein tutuimmaksi kulttuurin alan instituutioksi alueella.

Ilosaarirock on tässä mielessä hyvä kakkonen. Siitä on erittäin hyvin tietoinen useampi (44 %) kuin minkään muun yksittäisen kulttuurin alan tilaisuuden tai tapahtumasta. Ilovaarirock ei jää sille tunnettudessa kovin paljon.

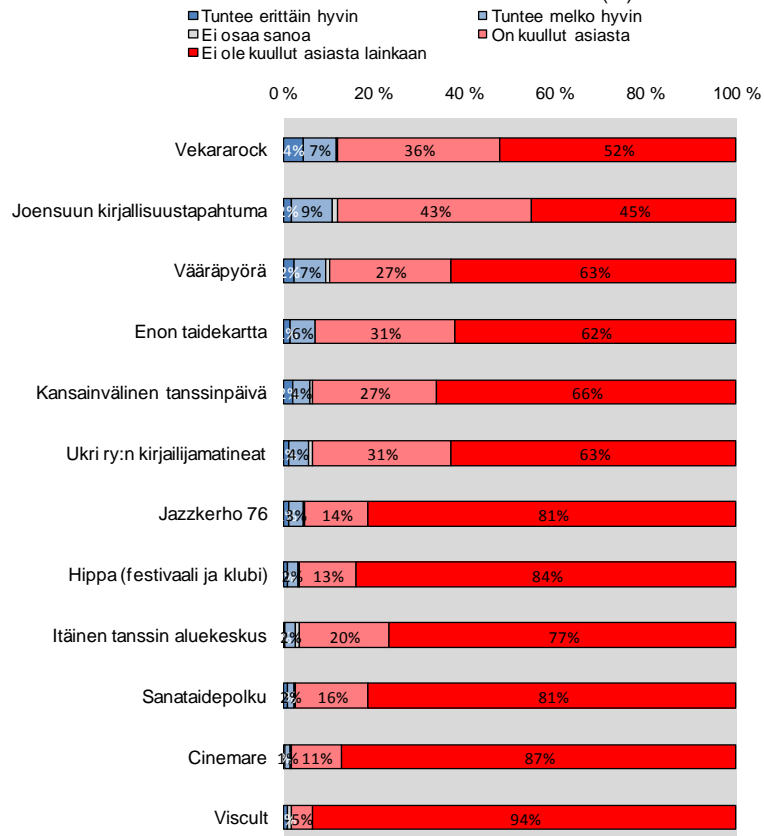
Karjalan sotilassoittokunta on alueen väestölle neljänneksi tutuin. Myös Lieksan vaskiviikko ja Joensuun kaupunginorkesteri ovat kohtalaisen tunnettuja.

ERÄIDEN POHJOIS-KARJALAN
TAPAHTUMIEN/PALVELUIDEN TUNTEMINEN 2/3 (%)

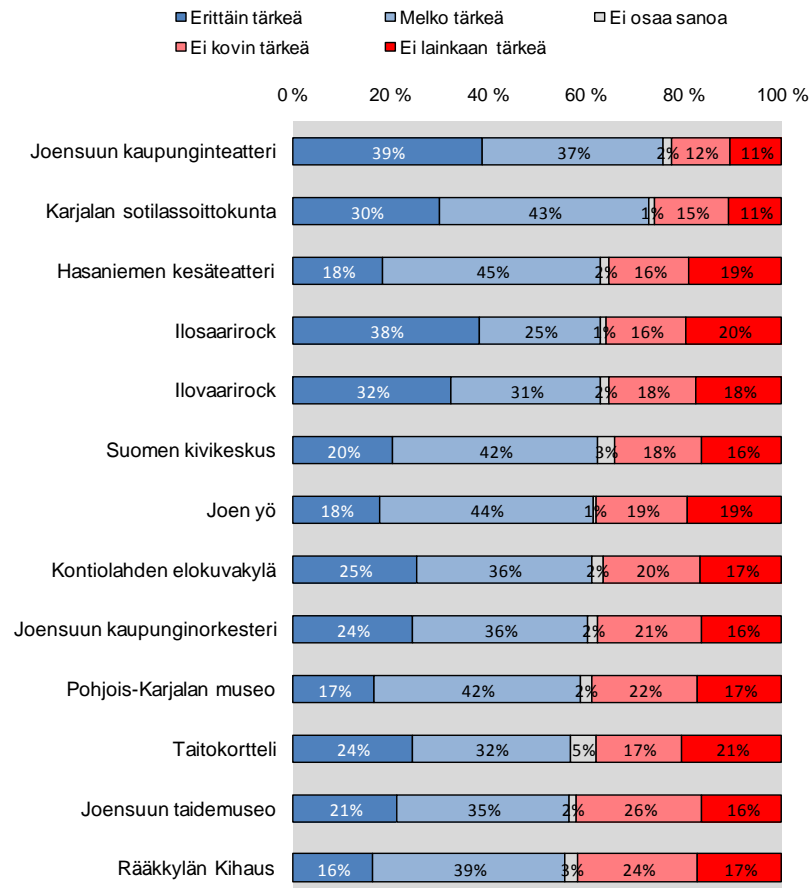
ERÄIDEN POHJOIS-KARJALAN
TAPAHTUMIEN/PALVELUIDEN TUNTEMINEN 3/3 (%)

Useimmat kysytyistä tapahtumista ja palveluista olivat kuitenkin sellaisia, että valtaosa tai ainakin enemmistö oli kuullut asiasta, vaikkei erityisemmin ollutkaan perillä niiden luonteesta. Silti joukkoon mahtui aika paljon sellaistaikin tarjontaa, minkä tunnettu alueen asukkaiden keskuudessa jäi erittäin heikoksi.

Esimerkiksi 94 prosenttia ei ollut kuullutkaan Viscultista. Cinemare oli tyystin tuntematon 87:lle ja Sanataidepolku 81 prosentille Pohjois-Karjalan asukkaista. Useampi kuin neljä viidestä ei tiennyt sen enempää Hipasta kuin Jazzkerho 76:stakaan. Kolme neljästä ei ollut kuullut aikaisemmin mitään Itäisen tanssin aluekeskuksesta.

ERÄIDEN POHJOIS-KARJALAN
TAPAHTUMIEN/PALVELUIDEN TÄRKEYS 1/3 (%)

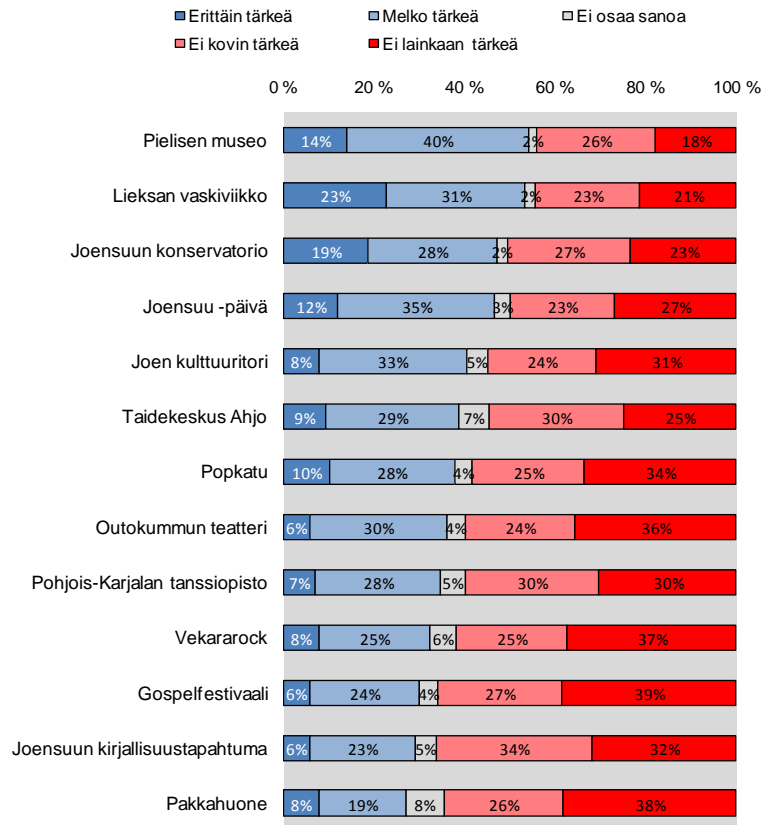

Lisäksi tiedusteltiin, kuinka tärkeänä alueen asukkaat pitävät kutakin näistä tapahtumista ja palveluista. Osapuilleen puolet niistä ovat sellaisia, joita enemmistö pitää vähintään melko tärkeinä. Vastaavasti enemmistö suhtautui toiseen puoleen päinvastaisesti, toden, etteivät pidä niitä välttämättä ole kovinkaan merkittävänä.

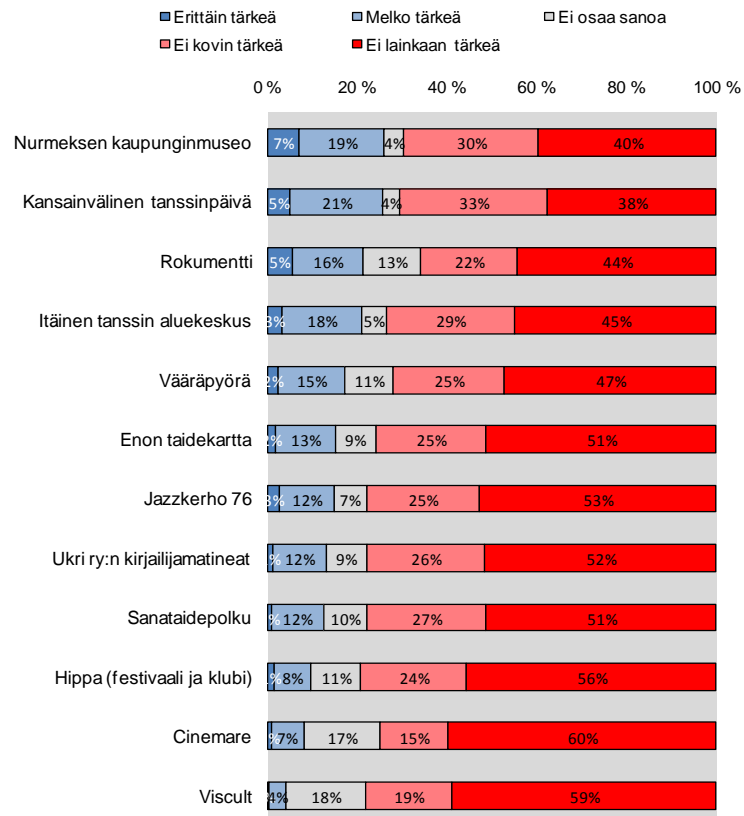
Joensuun kaupunginteatterin merkitys on usempien mielestä suuri. Toinen selvästi erottuva instituutio on Karjalan sotilassoittokunta. Noin neljä viidestä tutkimukseen osallistuneesta piti kummankin olemassaoloa vähintään melko tärkeänä.

Myös Hasaniemen kesäteatterin sekä rock-tapahtumien, niin Ilosaaren kuin -vaarinkin merkitys on erittäin suuri. Kun listataan Pohjois-Karjalan tärkeimpinä pidettäviä kulttuuri-kohteita, ei voi sivuuttaa Suomen kivikeskuksen, Joen yön tai Kontiolahden elokuvakylän, Joensuun kaupunginorkesterin, Pohjois-Karjalan museonkaan tapaisia laitoksia ja tapahtumia.

ERÄIDEN POHJOIS-KARJALAN
TAPAHTUMIEN/PALVELUIDEN TÄRKEYS 2/3 (%)

ERÄIDEN POHJOIS-KARJALAN
TAPAHTUMIEN/PALVELUIDEN TÄRKEYS 3/3 (%)

Lähempi tarkastelu vihjaa, että koettu tärkeys korreloi vahvasti tunnettuuden kanssa. Mitä tutumpi asia, sen todennäköisemmin se tärkeäksi, makutottumukset huomioon ottaen tai jopa niistä huolimatta.

Taulukko 10. Kulttuuritarjonnan tunnettuus ja tärkeys, rankijärjestystarkastelu.

	Tunnettuus	Tärkeys
Joensuun kaupunginteatteri	1	1
Ilosaarirock	2	4
Ilovaarirock	3	5
Karjalan sotilassoittokunta	4	2
Joen yö	5	7
Rääkkylän Kihaus	6	13
Suomen kivikeskus	7	6
Joensuun kaupunginorkesteri	8	9
Joensuun taidemuseo	9	12
Lieksan vaskiviikko	10	15
Taitokortteli	11	11
Hasaniemen kesäteatteri	12	3
Pielisen museo	13	14
Kontiolahden elokuvakylä	14	8
Joensuun konservatorio	15	16
Pohjois-Karjalan museo	16	10
Popkatu	17	20
Taidekeskus Ahjo	18	19
Joensuu -päivä	19	17
Pakkahuone	20	26
Joen kulttuuritori	21	18
Pohjois-Karjalan tanssiopisto	22	22
Rokumentti	23	29
Gospelfestivaali	24	24
Outokummun teatteri	25	21
Nurmeksien kaupunginmuseo	26	27
Vekararock	27	23
Joensuun kirjallisuustapahtuma	28	25
Vääräpyörä	29	31
Enon taidekartta	30	32
Kansainvälinen tanssinpäivä	31	28
Ukri ry:n kirjailijamatineat	32	34
Jazzkerho 76	33	33
Hippa (festivaali ja klubi)	34	36
Itäinen tanssin aluekeskus	35	30
Sanataidepolku	36	35
Cinemare	37	37
Viscult	38	38

Taulukko 10 paljastaa kahden kysymyksen välisen voimakkaan yhteyden. Tutkitut palvelut ja laitokset on asetettu sekä tunnettuus- että tärkeysjärjestykseen (tuntee hyvin+tuntee melko hyvin, erittäin tärkeä + melko tärkeä -osuuksien perusteella), ja verrattu näin saavutettuja lukuja keskenään.

Kymmenestä tunnetuimmasta seitsemän sijoittuu kymmenen tärkeimmän joukkoon. Kahdestakymmenestä tunnetuimmasta peräti yhdeksäntoista kuuluu kahdenkymmenen tärkeimmäksi koetun kaartiin.

6 Lopuksi: Kulttuurilla on sijaa Pohjois-Karjalassa

Tunnettuuden ja tärkeyden välistä suhdetta voi miettiä monestakin näkökulmasta. Yleensäkin jo ennestään tuttujen asioiden merkitystä pidetään usein suurempana kuin oudompien. Näin tietty läheisyys saattaa tuottaa tutulle asialle ylimääräistä, kun mietitään sen tärkeyttä.

Toisaalta, voidaan olla varmoja, että suurin osa koetusta tärkeydestä perustuu todelliseen tietämykseen, ei niinkään luuloon. Siitä näkökulmasta tärkeiksi mainitut palveluiden ja tapahtumien järjestäjät voivat olla tyytyväisiä. Näkemys niiden tarpeellisuudesta on todellinen.

Näin on loogista ajatella, että tiedon levittäminen tällä hetkellä tuntemattomammista tapahtumista lisää niiden hyväksyttävyyttä, ja ajan kuluessa niitäkin ruvetaan pitämään tärkeinä Pohjois-Karjalan kulttuurielämään olennaisesti kuuluvina asioina.

Kaiken kaikkiaan näyttää siltä, että maakunnan asukkaille kulttuuri maistuu. Kun joukkoa ryhmiteltiin kulttuurin kulutustottumusten mukaan, löydettiin vain yksi sille niukasti ”lämpiävä” ryhmä. Kulttuuripassiiviset varttuneet ovat pääosin maaseutupaikkakunnilla asuvaa seniorikanslaisten joukkoa, joka sulkee itsensä monin tavoin kulttuurin kuluttamisen ja seuraamisenkin ulkopuolelle.

Kyseinen ryhmä vastaa 24 prosenttia koko joukosta. Näin kolme neljästä pohjoiskarjalaisesta voi sanoa lukeutuvan ainakin jossain määrin kulttuurimyönteisten henkilöiden joukkoon.

Tietysti, kuten analyysissäkin havaittiin, kulttuuri on tässä tapauksessa määriteltävä laajasti, selvästi laajemmin kuin perinteinen korkeakulttuuria suosiva tapa. Alueen väestöstä toki löytää myös sen vankkumattomia ystäviä.

Sinänsä asiat näyttävät seurailevan Pohjois-Karjalassakin yleisempiä latuja. Teatteri- ja kuvataide on enemmän naisten kuin miesten suosima kulttuurin lajityyppi. Miesten makutottumuksissa painottuvat enemmän populaarikulttuurin ja – kuten tässä yhteydessä todettiin – virtuaaliseen kulttuurin liittyvät mieltymykset.

Mikään tyypittelyssä löydetty ryhmä ei kuitenkaan koostu kokonaisuudessaan tiettyyn sosioekonomiseen ryhmään kuuluvista henkilöistä. Näin yhtäkään yksittäistä väestöryhmää ei voida sen enempää leimata kuin nostaa jalustalle minkään yksittäisen kulttuurin kuluttamisen tavan perusteella. Yksikään tapa suhtautua kulttuuriin ei ole minkään väestöryhmän erioikeus.

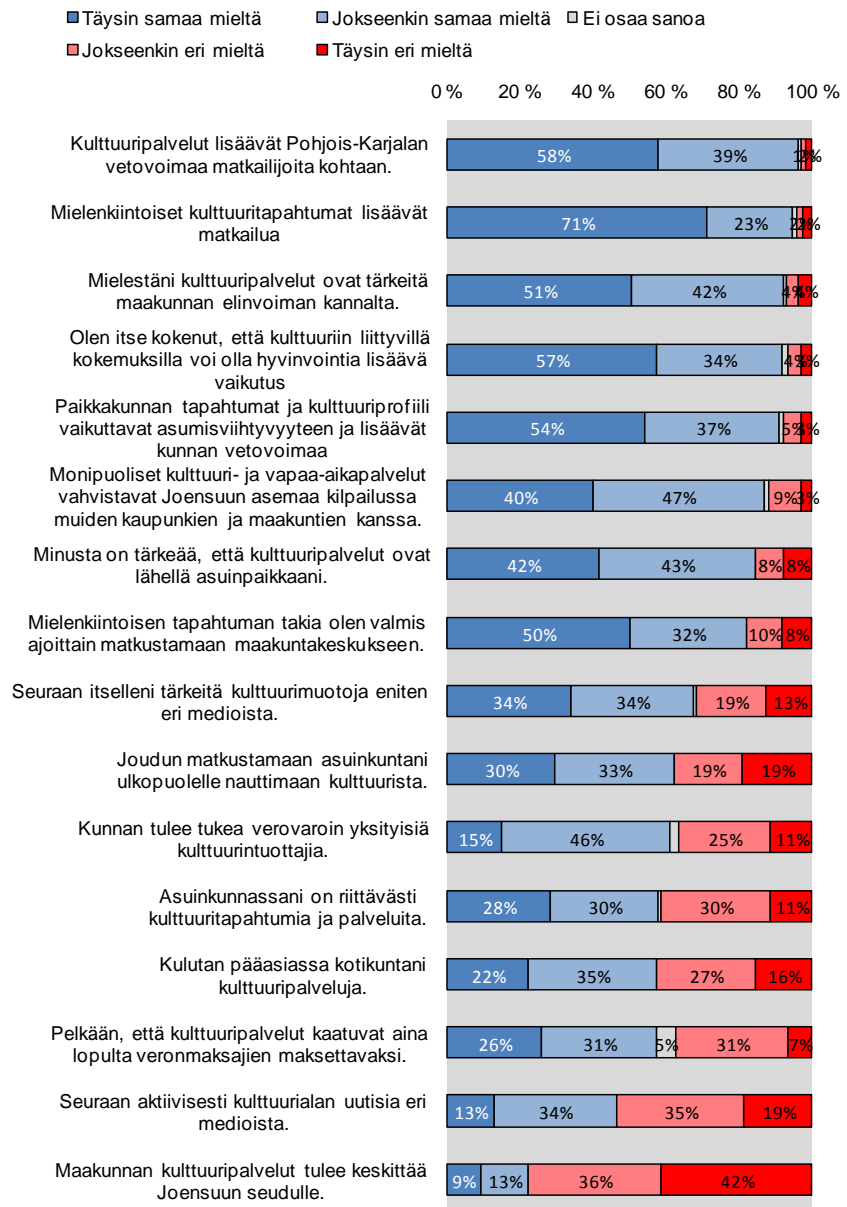
Päinvastoin näyttää siltä, että Pohjois-Karjalaa karaktersoi monimuotoisuus, kulttuurimaa-ilmalla on siellä tietynlainen mosaiikki.

LIITEKUVAT

KULTTUURIPALVELUITA KOSKEVIA MIELIPITEITÄ:
joensuulaiset (%)

KULTTUURIPALVELUITA KOSKEVIA MIELIPITEITÄ:
muissa kunnissa asuvat (%)

Hyvää iltaa, olen NN ja soitan Suomen Gallupista. Kysymme tällä kertaa pohjoiskarjalaisten näkemyksiä alueen erilaisista tapahtumista. Sopiiko, että esitän asiasta muutaman kysymyksen? Aikaa kulunee viitisen minuuttia.

T1 Sukupuoli (ei kysytä)

- 1 Nainen
- 2 Mies

T2 Aluksi kysyisin tutkimuskiintiötämme varten ikäänne?

_____ vuotta

T3 Entä mikä on asuinkuntanne? (suluissa kuntiin liitetyt kunnat)

- 1 Joensuu (Tuupovaara, Kiihtelysvaara, Pyhäselkä, Eno)
- 2 Ilomantsi
- 3 Juuka
- 4 Kesälahti
- 5 Kitee
- 6 Kontiolahti
- 7 Lieksa
- 8 Liperi
- 9 Nurmes
- 10 Outokumpu
- 11 Polvijärvi
- 12 Rääkkylä
- 13 Tohmajärvi (Värtsilä)
- 14 Valtimo

1 Luettelen seuraavaksi eräitä toimintoja ja palveluita, joita Pohjois-Karjalassa järjestetään. Kertokaa erikseen kuinka tärkeänä Te henkilökohtaisesti pidätte sitä, että kyseisiä palvelu- ja toimintamuotoja löytyy Pohjois-Karjalasta.

- VAIHTOEHDOT:
- 1 Erittäin tärkeä
 - 2 Melko tärkeä
 - 3 Ei kovin tärkeä
 - 4 Ei lainkaan tärkeä
 - 5 Ei osaa sanoa (SPONTAANI)

ROTATOIDAAN TOIMINTAMUODOT JA PALVELUT

- Kulttuuriharrastuksia lapsille ja nuorille
- Klassista musiikkia
- Iskelmä-/tanssimusiikkia
- Rock- / Popmusiikkia
- Jazzmusiikkia
- Elokuvateatterinäytöksiä
- Kansainvälisiä kongresseja
- Kotimaisia kokouksia
- Taidenäyttelyjä
- Messutapahtumia
- Laitosteatteria
- Harraste-/nuorisoteatteria
- Museopalveluita
- Liikuntatapahtumia ja -palveluita
- Festivaaleja
- Tanssiesityksiä
- Sirkusesityksiä
- Katuesiintyjä

2 Luettelen seuraavaksi eräitä tapahtumia ja palveluita, joita Pohjois-Karjalassa on olemassa. Kertokaa erikseen kuinka hyvin Te tunnette kyseiset tapahtumat ja palvelut.

VAIHTOEHDOT:	1	Tunnetaan erittäin hyvin
	2	Tunnetaan melko hyvin
	3	Olette kuullut asiasta
	4	Ette ole kuullut asiasta lainkaan
	5	Ei osaa sanoa (SPONTAANI)

- Cinemare
- Enon taidekartta
- Gospel –festivaali
- Hasaniemen kesäteatteri
- Hippi (festivaali ja klubi)
- Ilosaarirock
- Ilovaarirock
- Itäinen tanssin aluekeskus
- Jazzkerho 76
- Joen kulttuuritori
- Joen yö
- Joensuu –päivä
- Joensuun kaupunginorkesteri
- Joensuun kaupunginteatteri
- Joensuun kirjallisuustapahtuma
- Joensuun konservatorio
- Joensuun taidemuseo
- Kansainvälinen tanssinpäivä
- Karjalan sotilassoittokunta
- Kontiolahden elokuvakylä
- Lieksan vaskiviikko
- Nurmeksien kaupungin museo
- Outokummun teatteri
- Pakkahuone
- Pielisen museo
- Pohjois-Karjalan museo
- Pohjois-Karjalan tanssiopisto
- Popkatu
- Rokumentti
- Rääkkylän Kihaus
- Sanataidepolku
- Suomen kivikeskus
- Taidekeskus Ahjo
- Taitokortteli
- Ukri ry:n kirjamatineat
- Vekararock
- Viscult
- Vääräpyörä

3 Luettelen seuraavaksi eräitä tapahtumia ja palveluita, joita Pohjois-Karjalassa on olemassa. Kertokaa erikseen kuinka tärkeänä Te pidätte kyseisiä tapahtumia ja palveluita henkilökohtaisesti.

VAIHTOEHDOT:	1	Erittäin tärkeänä
	2	Melko tärkeänä
	3	Ei kovin tärkeänä
	4	Ei lainkaan tärkeänä
	5	Ei osaa sanoa (SPONTAANI)

- Cinemare
- Enon taidekartta
- Gospel –festivaali
- Hasaniemen kesäteatteri
- Hippi (festivaali ja klubi)
- Ilosaarirock
- Ilovaarirock
- Itäinen tanssin aluekeskus
- Jazzkerho 76
- Joen kulttuuritori
- Joen yö
- Joensuu –päivä
- Joensuun kaupunginorkesteri
- Joensuun kaupunginteatteri
- Joensuun kirjallisuustapahtuma
- Joensuun konservatorio
- Joensuun taidemuseo
- Kansainvälinen tanssinpäivä
- Karjalan sotilassoittokunta
- Kontiolahden elokuvakylä
- Lieksan vaskiviikko
- Nurmeksen kaupungin museo
- Outokummun teatteri
- Pakkahuone
- Pielisen museo
- Pohjois-Karjalan museo
- Pohjois-Karjalan tanssiopisto
- Popkatu
- Rokumentti
- Rääkkylän Kihaus
- Sanataidepolku
- Suomen kivikeskus
- Taidekeskus Ahjo
- Taitokortteli
- Ukri ry:n kirjamatineat
- Vekararock
- Viscult
- Vääräpyörä

4 Esitän seuraavaksi joukon väittämiä, jotka liittyvät kulttuuripalveluihin. Kertokaa kustakin erikseen kuinka samaa tai erimielistä olette väitetyin kanssa.

- VAIHTOEHDOT: 1 Täysin samaa mieltä
2 Jokseenkin samaa mieltä
3 Jokseenkin eri mieltä
4 Täysin eri mieltä
5 Ei osaa sanoa (SPONTAANI)

ROTATOIDAAN VÄITTÄMIÄ

- Asuinkunnassani on riittävästi kulttuuritapahtumia ja palveluita.
- Joudun matkustamaan asuinkuntani ulkopuolelle nauttimaan kulttuurista.
- Kulutan pääasiassa kotikuntani kulttuuripalveluja.
- Mielestäni kulttuuripalvelut ovat tärkeitä maakunnan elinvoiman kannalta.
- Maakunnan kulttuuripalvelut tulee keskittää Joensuun seudulle.
- Minusta on tärkeää, että kulttuuripalvelut ovat lähellä asuinpaikkaani.
- Monipuoliset kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut vahvistavat Joensuun asemaa kilpailussa muiden kaupunkien ja maakuntien kanssa.
- Mielenkiintoisen tapahtuman takia olen valmis ajoittain matkustamaan maakuntakeskukseen.
- Paikkakunnan tapahtumat ja kulttuuriprofiili vaikuttavat asumisviihtyvyyteen ja lisäävät kunnan vetovoimaa.
- Mielenkiintoiset kulttuuritapahtumat lisäävät matkailua.
- Olen itse kokenut, että kulttuuriin liittyvillä kokemuksilla voi olla hyvinvointia lisäävä vaikutus.
- Kulttuuripalvelut lisäävät Pohjois-Karjalan vetovoimaa matkailijoita kohtaan.
- Seuraan aktiivisesti kulttuurialan uutisia eri medioista.
- Seuraan itselleni tärkeitä kulttuurimuotoja eniten eri medioista.
- Pelkään, että kulttuuripalvelut kaatuvat aina lopulta veronmaksajien maksettavaksi.
- Kunnan tulee tukea verovaroin yksityisiä kulttuurintuottajia.

LOPUKSI MUUTAMIA TAUSTAKYSYMYKSIÄ AINEISTON TILASTOLLISTA KÄSITTELYÄ VARTEN

T4 Mihin ammattiryhmään kuulutte?

LUETTELE TARVITTAESSA 1-11

- 1 Työntekijä
- 2 Alempi toimihenkilö
- 3 Ylempi toimihenkilö
- 4 Johtavassa asemassa toisen palveluksessa
- 5 Yrittäjä / ammatinharjoittaja, muu työnantaja
- 6 Maatalousyrittäjä
- 7 Koululainen, opiskelija
- 8 Koti-isä tai kotiäiti
- 9 Eläkeläinen
- 10 Työtön
- 11 Muu
- 12 Ei osaa sanoa

T5 Mihin seuraavista tuloluokista perheenne kuuluu, kun kaikkien perheenjäsenten vuositulot lasketaan yhteen veroja vähentämättä?

LUETTELE 1-6

- 1 Alle 10 000 euroa (Alle 59 457 mk)
- 2 10 000 – 20 000 euroa (59 457 – 118 915 mk)
- 3 20 001 – 30 000 euroa (118 916 – 178 372 mk)
- 4 30 001 – 40 000 euroa (178 373 – 237 829 mk)
- 5 40 001 – 50 000 euroa (237 830 – 297 287 mk)
- 6 Yli 50 000 euroa (Yli 297 287 mk)
- 7 Ei vastausta (ei halua/osaa sanoa)

T6 Oletteko viimeisten 12 kuukauden aikana ostanut tai vuokrannut jotain tai käynyt josakin seuraavaksi luettelemistani? Sanokaa KYLLÄ jokaisen kyseeseen tulevan kohdalla.

Oletteko käyttänyt rahaa...

- 1 musiikkiin: cd, mp3, netti...
- 2 elokuvaan tai televisiosarjoihin: dvd, blue-ray, netti...
- 3 peleihin: video-, tietokone-, nettipelit...
- 4 kirjoihin

Oletteko käynyt...

- 5 elokuvissa
- 6 klassisen musiikin konsertissa
- 7 musiikkiklubilla tai -baarissa
- 8 iskelmä/tanssimusiikkikeikalla
- 9 muussa konsertissa
- 10 laitosteatterissa
- 11 kesä-/harrastajateatterissa
- 12 oopperassa
- 13 tanssiesityksissä
- 14 festivaalilla tai kesätapahtumassa
- 15 stadion- tai suurhallikonsertissa tai -tapahtumassa
- 16 kirjastossa
- 17 taidenäyttelyssä
- 18 museossa
- 19 sirkuksessa
- 20 keskustelutilaisuudessa
- 21 ei mikään edellisistä
- 22 ei osaa sanoa

JOS ON HANKINUT JOTAIN TAI KÄYNYT JOSSAIN (vaihtoehdot 1-20 kysymyksessä T6)

T7 Kuinka paljon arvioitte käyttäneenne rahaa viimeisten 12 kuukauden aikana edellisessä kohdassa lueteltuihin asioihin yhteensä?

LUETTELE 1-6

- 1 alle 100 euroa
- 2 101 – 300 euroa
- 3 301 – 500 euroa
- 4 501 – 700 euroa
- 5 701 – 900 euroa
- 6 yli 900 euroa
- 7 Ei osaa sanoa

T8 Oletteko kuluneen vuoden aikana opiskellut tai harrastanut...?

LUETTELE 1-6

- 1 Kansalaisopistossa
- 2 Avoimessa yliopistossa/-korkeakoulussa
- 3 Jollain muulla vapaa-aikaan sijoittuvalla kurssilla, esitelmätilaisuudessa tmv.
- 4 Musiikki-, kuvataide-, tanssi-, käsityö-, tmv. oppilaitoksessa
- 5 Jossain kulttuuriyhdistyksessä tai kerhossa
- 6 Ei missään edellisistä
- 7 Ei osaa sanoa

Tässä olivat kysymyksemme tällä erää. Olen NN ja soitan Suomen Gallupin haastattelukeskuksesta Tampereelta. Hyvää illanjatkoa.